

AGENTURA OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY
ČESKÉ REPUBLIKY

Statní pozemkový úřad
Doruceno: 27.01.2014
SPU 035803/2014/144/Ko
listy: prílohy:4

Náměstí 317
538 25 Nasavrky
tel.: 469 326 500
fax: 469 326 515
ID DS: kpddyv
e-mail: zelhory@nature.cz
www.zeleznehory.nature.cz

SPU035803/2014/144/Ko

**SPRÁVA CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI ŽELEZNÉ HORY
A KRAJSKÉ STŘEDISKO PARDUBICE**

Státní pozemkový úřad

Krajský pozemkový úřad pro Pardubický kraj
Pobočka Svitavy
Ing. Libor Sabáček
Milady Horákové 373/10
568 02 Svitavy

NAŠE ČÍSLO JEDNACÍ 10692/ZH/13
VAŠE ZNAČKA SPU 423265/2013

VYŘIZUJE JETENSKÝ

PARDUBICE 22. LEDNA 2014

Stanovení podmínek k ochraně zájmů v katastrálním území Útěchov u Moravské Třebové a částech katastrálního území Boršov u Moravské Třebové

Na základě Vaší žádosti o stanovení podmínek k ochraně zájmů současných i uvažovaných z důvodu řízení ve věci komplexních pozemkových úprav (dále jen KPÚ) v katastrálním území (dále jen k. ú.) Útěchov u Moravské Třebové a částech katastrálního území Boršov u Moravské Třebové posíláme následující stanovisko.

Dle § 2 zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, v platném znění (dále jen zákon č. 139/2002 Sb.) slouží pozemkové úpravy mimo jiné i pro zlepšení životního prostředí a zvýšení ekologické stability krajiny. Dle ustanovení § 9 odst. 8 písm. d) zákona č. 139/2002 Sb. předchází návrhu nového uspořádání pozemků vlastníků zpracování plánu společných zařízení, kterými jsou i opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí či zvýšení ekologické stability jako místní územní systémy ekologické stability, doplnění zeleně, terénní úpravy a podobně.

Dle názoru Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky, Správy Chráněné krajinné oblasti Železné hory a krajského střediska Pardubice (dále jen AOPK) je nutné zapracovat do projektu pozemkových úprav všechny schválené prvky územního systému ekologické stability (dále jen ÚSES) všech kategorií (nadregionální, regionální, místní) na celém dotčeném území. AOPK doporučuje rovněž v rámci prováděných pozemkových úprav vymezit chybějící části ÚSES do konečné podoby a vytvoření jednoznačných hranic prvků ÚSES úpravou či změnou hranic pozemků. Upozorňujeme, že projektování ÚSES může provádět pouze projektant ÚSES autorizovaný Českou komorou architektů.

Dle našeho názoru by bylo rovněž vhodné zajistit směnu pozemků tak, aby mohl být projekt ÚSES v konečné podobě snadněji dokončen a zrealizován (např. jako majetek obce Útěchov či města Moravská Třebová, a to zejména u chybějících a nefunkčních prvků ÚSES či jejich částí). Dle vyhlášky č. 395/1992 Sb. Ministerstva životního prostředí ČR, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, vyplývá vymezení ÚSES ze schválené územně plánovací dokumentace (územní plány, zásady územního rozvoje, regulační plány), a dále z plánů či projektů systému ekologické stability.

V dotčeném katastrálním území se nacházejí následující prvky ÚSES:

Místní (lokální) ÚSES

- místní (lokální) biokoridor (dále jen LBK) IV, uvedený v Územně analytických podkladech obce s rozšířenou působností Moravská Třebová (dále jen ÚAP) i Územním plánu města

Moravská Třebová (dále jen ÚPM) – vymezený v severovýchodní části dotčeného území, prochází LBC 3,

- LBK bez označení, uvedený v ÚAP – vymezený podél vodního toku Třebůvky ve střední části k. ú. Útěchov u Moravské Třebové,
- LBK bez označení, uvedený v ÚAP – vymezený podél Hřebečovského potoka v západní části k. ú. Útěchov u Moravské Třebové, prochází místním biocentrem bez označení,
- Místní (lokální) biocentrum (dále jen LBC) bez označení, uvedené v ÚAP – vymezené v severozápadní části k. ú. Útěchov u Moravské Třebové
- Část LBC bez označení vymezený při jižní hranici k. ú. Útěchov u Moravské Třebové, navazující na LBC 1 v sousedním k. ú. Dlouhá Loučka.

Dle názoru AOPK je při návrhu jednotlivých prvků ÚSES nutné vycházet zejména z ÚPM (územní plán obce Útěchov není prozatím zpracován) a ÚAP. Pro územní plány (dále jen ÚP) jsou závaznou územně plánovací dokumentací ÚAP.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti se domníváme, že je nezbytné do plánu společných zařízení zapracovat níže uvedené změny oproti plánu ÚSES uvedenému v ÚP a ÚAP:

- doplnit LBC na LBK IV, v jižní části k. ú. Boršov u Moravské Třebové (návrh AOPK je součástí mapové přílohy), důvodem doplnění je příliš velká délka LBK mezi jednotlivými LBC (cca 2 840 m místo maximálně možných 2 000 m),
- zvětšit LBC bez označení v k. ú. Útěchov u Moravské Třebové jihozápadním směrem (návrh AOPK je součástí mapové přílohy), důvodem doplnění je příliš velká délka LBK mezi nadregionálním biocentrem č. 47 „Boršov – Loučský les“ a LBC vymezeným dle ÚAP (cca 2 220 m místo maximálně možných 2 000 m),
- doplnit úsek LBK podél Hřebečovského potoka mezi vymezeným LBC a LBK podél Třebůvky v k. ú. Útěchov u Moravské Třebové (návrh AOPK je součástí mapové přílohy), důvodem doplnění je zajištění maximální možné vzdálenosti mezi LBC (2000 m), při níž mohou být jednotlivé LBK ještě funkční,
- doporučujeme rovněž upravit hranice LBC bez označení při hranici s k. ú. Dlouhá Loučka tak, aby logicky navazovala na hranice LBC 1 v sousedním k. ú., a to ve stavu po provedených komplexních pozemkových úpravách v k. ú. Dlouhá Loučka (návrh AOPK je součástí mapové přílohy).

Upozorňujeme, že projektování i změny již vymezených prvků ÚSES může provádět pouze projektant ÚSES autorizovaný Českou komorou architektů.

Dále upozorňujeme, že k výše uvedeným změnám ÚSES je dle našeho názoru nutné stanovisko příslušného orgánu ochrany přírody. V případě místního (lokálního) ÚSES je k jeho hodnocení příslušný Městský úřad Moravská Třebová.

Dle názoru AOPK je v případě změn prvků ÚSES nezbytné zajistit provedení změn i ve všech dotčených vyšších územně plánovacích dokumentacích.

Východní a nepatrně i západní část dotčeného území byla v rámci projektu vědy a výzkumu Ministerstva životního prostředí ČR VaV-SP/2d4/36/08 „Vyhodnocení migrační propustnosti krajiny pro velké savce a návrh ochranných a optimalizačních opatření“ zahrnuta do tzv. migračně významných území (dále jen MVÚ). Jedná se o území nezbytná pro zajištění dlouhodobé existence populací zájmových druhů velkých savců v ČR (rysa ostrovida, medvěda hnědého, vlka obecného, losa evropského a jelena lesního). Zahrnují jak oblasti stálého výskytu těchto druhů, tak území nutná pro zajištění migračního propojení jejich subpopulací. Základní funkcí MVÚ je ochrana konektivity krajiny jako celku. AOPK zastává názor, že je nutné udržet ekologickou stabilitu dotčeného území a nenavrhovat zde v rámci komplexní pozemkové úpravy změny vedoucí k jejímu oslabení (např. převody ekologicky hodnotnějších pozemků do kategorie orná půda, zvětšování podílu zastavitevního území aj.). Vzhledem k migračnímu významu dotčeného krajinného prostoru se zároveň domníváme, že je zde nutné nezřizovat nové migrační bariéry (rozsáhlé plochy orné půdy, oplocené pastviny, sady, jiné ohrazené areály apod.) a dáleponechávat, udržovat a rozširovat rozptýlenou zeleň jako jsou jednotlivé stromy, meze, aleje, skupiny stromů, břehové porosty, remízky apod.

V případě, že by v dotčeném prostoru bylo žádoucí navrhnout revitalizaci vodních toků (zejména ke zvýšení ekologické stability území a zadržení vody v krajině), bylo by vhodné zajistit směnu pozemků tak, aby se vlastníkem niv regulovaných vodních toků navržených k revitalizaci stala Česká republika, případně Obec Útěchov či Město Moravská Třebová. Navrhujeme zvážit revitalizaci úseků vodních toků zobrazených v mapové příloze.

Na realizaci ÚSES i případné revitalizace vodních toků lze čerpat finanční prostředky z několika dotačních titulů. V případě potřeby podá AOPK informace o možnostech financování výše uvedených akcí.

AOPK považuje při projektování pozemkové úpravy za důležité postupovat diferencovaně při změně využití jednotlivých ekologicky významných pozemků. V následujících odstavcích jsou vyjmenovány typy přírodních biotopů, známých AOPK z dotčeného území. Jejich lokalizace v předmětném katastrálním území lze mimo mapový základ v příloze orientačně určit také na internetových stránkách mapového serveru Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky (<http://mapy.nature.cz>). Jedná se o údaje vycházející z mapování biotopů v rámci vytváření soustavy NATURA 2000 (dále jen mapování biotopů), prováděného v letech 2001 - 2004. Vzhledem k tomu, že mapování probíhalo zakreslováním do analogových map v měřítku 1:10 000, lokalizace těchto ploch je pouze orientační. V případě nejasností s jejich detailním vymezením je možné požádat AOPK o spolupráci. V budoucnu se plánuje aktualizace vrstvy mapování biotopů, doporučujeme proto sledovat aktuální údaje na výše zmíněném mapovém serveru.

Z hlediska ochrany přírody považujeme za nevhodné převádět extenzivně obhospodařované druhotně bohaté luční porosty (vedené obvykle jako trvalé travní plochy, sady nebo zahrady, ale i jako ostatní plochy) do kategorie orná půda či pozemek určený k plnění funkcí lesa. Dle záznamů známých AOPK se v dotčeném katastrálním území vyskytují následující luční biotopy:

- T1.1 – mezofilní ovsíkové louky,
- T1.3 – poháňkové pastviny,
- T1.5 – vlhké pcháčové louky,
- T1.6 – vlhká tužebníková lada,
- T3.4D – širokolisté suché trávníky bez význačného výskytu vstavačovitých a bez jalovce,
- T4.2 – mezofilní bylinné lemy.

Z hlediska ochrany přírody mají význam rovněž extenzivně obhospodařované ovocné sady. Slouží především jako biotop různých druhů živočichů, zároveň umožňují existenci některých druhů rostlin, které z ostatní volné krajiny vinou intenzivního hospodaření již vymizely. Nemenší význam mají také samotné ovocné stromy. Často jde o staré jedince historických krajových (většinou vysokomenných) odrůd, které již nejsou nově pěstovány. Takové sady mají proto svůj význam i z hlediska uchování genofondu původních ovocných dřevin. Extenzivní sady jsou zahrnuty do mapovací jednotky X13 – nelesní stromové výsadby mimo sídla.

AOPK dále zastává názor, že porosty tvořící úzké lesní lemy, meze a doprovodné křoviny vodních toků jako specifická dřevinná a bylinná společenstva (většinou vedené jako trvalý travní porost) je nutné chránit před převedením na pozemky určené k plnění funkcí lesa či ornou půdu. Specifické vlastnosti tohoto biotopu vytvářejí příznivé podmínky pro život mnoha druhů živočichů i rostlin. Tyto plochy by v případě změny hospodaření mohly ztratit svou ekologickou hodnotu.

Dle záznamů známých AOPK se v dotčeném katastrálním území vyskytují následující křovinná či přechodová společenstva:

- K1 – mokřadní vrbiny,
- K3 – vysoké mezofilní a xerofilní křoviny.

Plošné zarůstání v současné době neobhospodařovaných druhotně bohatých luk křovinami lze považovat za degradující faktor, snižující kvalitu původního biotopu. Význam těchto porostů je nutné zhodnotit individuálně (např. s ohledem na populace hnízdících ptáků,

výskyt jiných obratlovců, zachovalost a druhovou rozmanitost původního lučního společenstva apod.).

Rovněž považujeme za důležité pečlivě zvažovat převody jiných pozemků, na nichž se nacházejí nelesní biotopy bez zemědělského využití (mokřady, prameniště, rašeliniště, skály, lomy, sutě apod.) vedené obvykle jako ostatní plocha. Převádění takových pozemků do kategorie pozemků určených k plnění funkcí lesa (eventuálně i orná půda) je dle názoru AOPK rovněž nutné provádět po zvážení všech mimoprodukčních funkcí, které daný pozemek plní. Pozemky neproduktivní z hlediska ekonomického využití jsou často poměrně vysoce hodnotné z hlediska ochrany přírody. Takové plochy bývají díky svým odlišným ekologickým podmínkám nezřídka nositelem diverzity krajinné struktury a v důsledku toho často refugiem hodnotných přírodních společenstev či vzácných druhů rostlin a živočichů. V případě změny jejich kultury by změnou hospodaření došlo pravděpodobně ke snížení jejich ekologicko-stabilizačních funkcí a ochuzení druhové i biotopové rozmanitosti krajiny.

Dle záznamů známých AOPK se v dotčeném katastrálním území vyskytuje následující nelesní biotopy:

M1.1 – rákosiny eutrofních stojatých vod,

M1.7 – vegetace vysokých ostřic.

Příznivě v krajině působí rovněž různé ekologicky hodnotnější vodní plochy, jako jsou vodní toky, rybníky, tůně, slepá a mrtvá ramena vodních toků apod. AOPK i v tomto případě zastává názor, že změna kategorie pozemku na ornou půdu, pozemek určený k plnění funkcí lesa, aj. je z hlediska ochrany přírody nežádoucí.

Dle záznamů známých AOPK se v dotčeném katastrálním území vyskytuje z vodních biotopů makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod, mapované pod kódem V1F.

V zachovalých (případně samovolnou sukcesí vzniklých) přírodě blízkých lesních enklávách vytvářejících interakční prvky ve volné otevřené krajině i v kulturním lese je nutné zachovat dosavadní způsob hospodaření.

Dle záznamů známých AOPK se v dotčeném katastrálním území vyskytuje následující lesní biotopy:

L2.2 – údolní jasanovooolšové luhy,

L3.1 – hercynské dubohabřiny,

L5.1 – květnaté bučiny.

Kromě výše uvedeného výčtu se v dotčeném katastrálním území vyskytují také biotopy silně ovlivněné nebo vytvořené člověkem, některé pak v mozaice společně s biotopy přírodními a přírodě blízkými.

Kategorizace výše uvedených biotopů vychází z katalogu biotopů (*Chytrý M., Kučera T., Kočí M.: Katalog biotopů České republiky. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Praha 2001.*).

V příloze jsou také uvedeny některé z biotopů, které nelze kvůli jejich charakteru považovat za přírodní či přírodě blízké. Důvodem k jejich uvedení je AOPK známý výskyt zvláště chráněných nebo environmentálně významných druhů rostlin či živočichů. AOPK zastává názor, že je nutné pečlivě zvážit případnou změnu kultury či způsobu obhospodařování pozemků s výskytem těchto druhů s ohledem na jejich životní podmínky. Konkrétní změny v rámci KPÚ lze konzultovat s naším pracovištěm.

Výše uvedené lokalizovatelné zájmy ochrany přírody jsou součástí mapového zákresu v příloze. V případě Vašeho zájmu je možné poskytnout tato geografická data rovněž elektronicky ve formátu SHP. Většinu dat je možné získat pouze na našem ředitelství (Oddělení ÚSOP, Mgr. Jan Votruba, tel.: 283 069 121, e-mail: jan.votruba@nature.cz). Naše regionální pracoviště je oprávněno Vám poskytnout pouze výstup z vrstvy mapování biotopů a ÚSES (pouze orientační zákres, úřadem oprávněný k vymezení hranic ÚSES jsou u místního ÚSES Obce s rozšířenou působností. Data spravovaná naším ředitelstvím,

pravidla pro jejich poskytování včetně vzoru žádosti a licenční smlouvy jsou zveřejněny na internetové stránce:
http://portal.nature.cz/publik_syst/ctihmlpage.php?what=1012&nabidka=nadmodul.

Mimo údaje výše uvedené nejsou AOPK známy žádné další ekologicky cenné lokality v dotčeném území. Jejich výskyt však nelze vyloučit a dle našeho názoru je nutné prověřit tuto skutečnost v rámci terénního šetření.

AOPK dále zastává názor, že převod bezlesých enkláv uvnitř lesních porostů na pozemky určené k plnění funkcí lesa je z hlediska ochrany přírody nevhodný. Důvodem je ekotonová funkce těchto ploch, které tvoří životní prostředí velkého množství druhů organismů vázaných způsobem svého života na přechodná společenstva mezi lesem a bezlesím. Z tohoto důvodu také doporučujeme provádět zalesnění pouze v případě, že založením lesního porostu nedojde ke zkrácení délky hranice mezi lesním a nelesním prostředím.

AOPK považuje zřizování či rekonstrukce polních cest jako komunikací s asfaltovým povrchem z hlediska zájmů ochrany přírody ve většině případů za nevhodné. Důvodem je zejména narušení krajinného rázu, nulová šance vytvoření přirodě blízkého ekosystému na pozemku komunikace, snížení retenční schopnosti krajiny a zvýšení povodňových stavů (odtok vody po povrchu bez zasakování), následné pravděpodobné zvýšení provozu motorových vozidel aj. Z výše uvedených důvodů považujeme za důležité zvážit v jednotlivých případech nutnost zřízení či obnovy živočného povrchu u přístupových komunikací k zemědělským pozemkům.

AOPK považuje dále za žádoucí ponechávat, udržovat a rozšiřovat ve volné krajině rozptýlenou zeleň jako jsou jednotlivé stromy, meze, aleje, skupiny stromů, břehové porosty, remízky apod., a to v celém dotčeném území.

Další současně ani zvažované zájmy z hlediska ochrany přírody AOPK v dotčeném prostoru v k. ú. Útěchov u Moravské Třebové a částech k. ú. Boršov u Moravské Třebové nemá.

AOPK dále upozorňuje, že má k dispozici studii Ing. Heleny Zbořilové "Obnova ekologické stability krajiny v povodí Třebůvky". Jedná se o plánovací dokument s poměrně podrobným mapovým výstupem (1 : 10 000), jehož naskenovaný výřez, týkající se části dotčeného území, Vám společně s vysvětlivkami posíláme jako přílohu 2. V případě potřeby je možné obrátit se na naše pracoviště a studii prezenčně zapůjčit jako podklad pro návrh plánovaných pozemkových úprav. Dle našich informací by totožná studie měla být uložena rovněž na Městském úřadě v Moravské Třebové.

Omlouváme se za poměrně dlouhý čas zpracování našeho vyjádření, k němuž došlo z důvodu zaneprázdněnosti jinými pracovními činnostmi.

Mgr. Vlastimil Peřina

VEDOUcí SPRÁVY A STŘEDISKA

Přílohy:

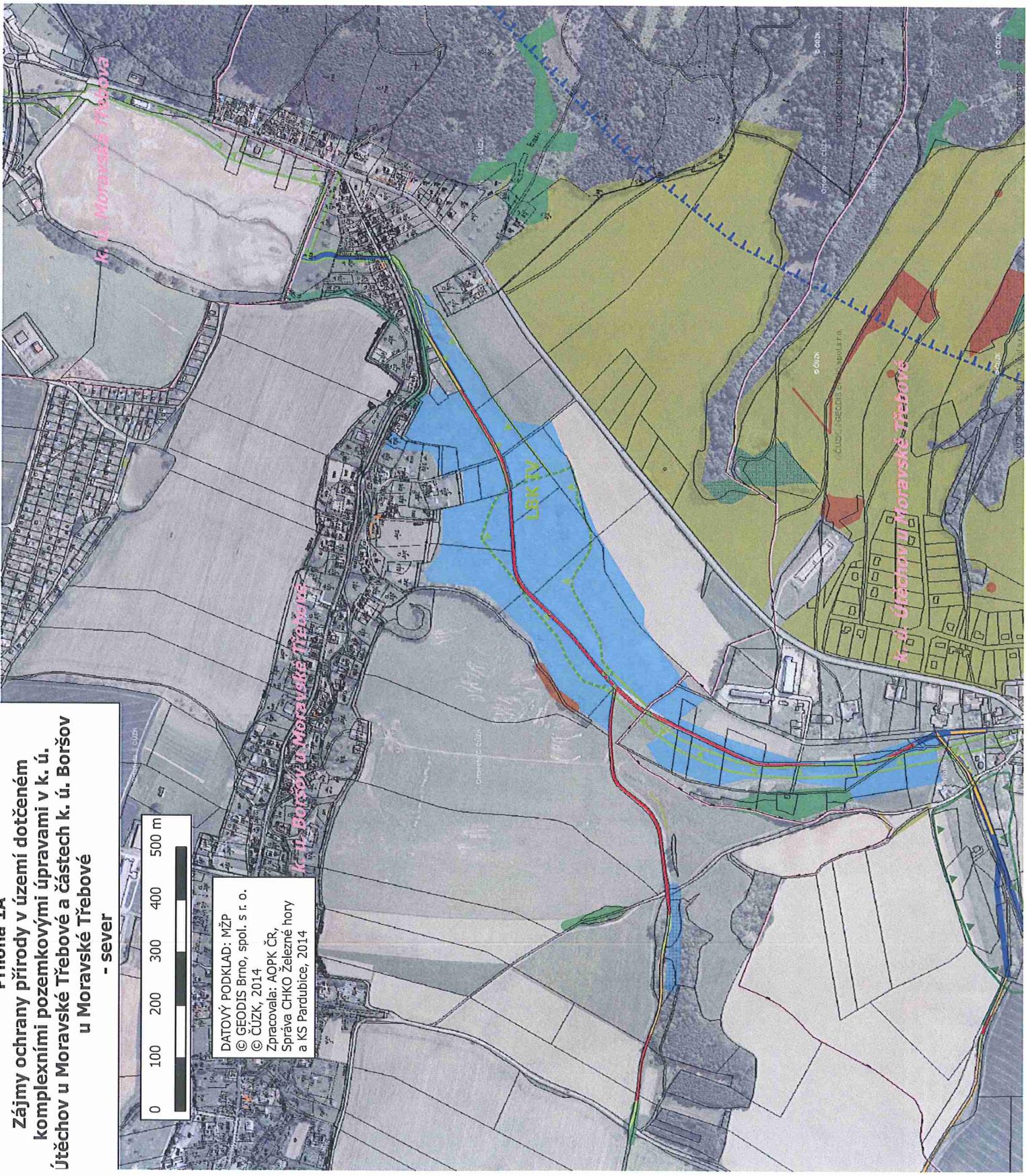
- 1) mapový zákres zájmů ochrany přírody v dotčeném území (3 mapy),
- 2) výřez návrhové mapy ze studie "Obnova ekologické stability krajiny v povodí Třebůvky" (mapa + vysvětlivky).

Korespondenční adresa:

AOPK ČR, SCHKO Železné hory a KS Pardubice, Jiráskova 1665, 530 02 Pardubice

Při zaslání Vaší odpovědi prostřednictvím datové schránky prosíme o doplnění údajů u příjemce o následující informaci: Org. jednotka **Pardubice**.

**Zájmy ochrany přírody v území dotčeném
komplexními pozemkovými úpravami v k. ú.
Útěchov u Moravské Třebové a částech k. ú. Boršov
u Moravské Třebové
- sever**

Místní územní systém ekologického využívání

biocentrum
biokoridor

biocentrum - návrh AOPK

biokorridor - návrh AOPK

Migrace velkých savců

migracičně významná území

Vodní toky k revitalizaci:

velmi vhodné

vhodné

ke zvážení

Přirozená a přírodně blízká společenstva

lesní společenstva (L)

křovinná společenstva (K)

luční společenstva (T)

mokřadní společenstva (M)

vodní společenstva (V)

antropogenní společenstva (X)

mozaika L + M

mozaika L + V

mozaika L + X

mozaika K + X

mozaika T + K

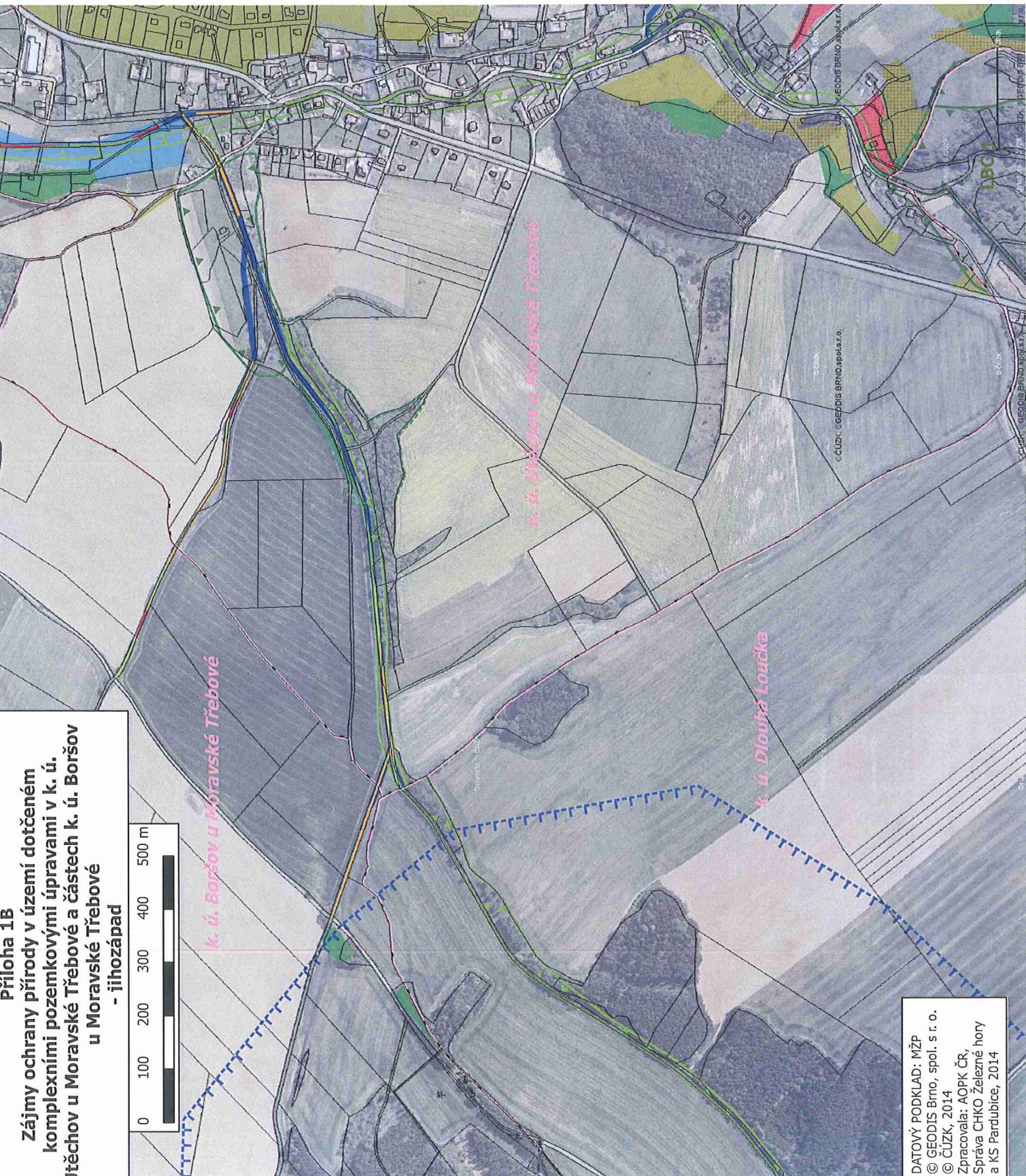
mozaika T + M

mozaika T + X

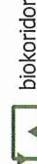
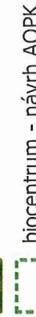
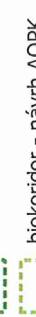
mozaika M + L + K

mozaika X + K

Poznámka:
U mozaik biotopů je první uvedené
společenstvo společenstvem
převažujícím.

Místní územní systém ekolog.

- biocentrum
- biokoridor
- biocentrum - návrh AOPK
- biokoridor - návrh AOPK
- Migrace velkých savců
- migrančně významná území

Vodní toky k revitalizaci:

velmi vhodné

vhodné

ke zvážení

Přirodní a přírodně blízká společenstva

lesní společenstva (L)

křovinná společenstva (K)

luční společenstva (T)

mokřadní společenstva (M)

vodní společenstva (V)

antropogenní společenstva (X)

mozaika L + M

mozaika L + V

mozaika L + X

mozaika K + X

mozaika T + K

mozaika T + M

mozaika T + V

mozaika M + L + K

mozaika X + K

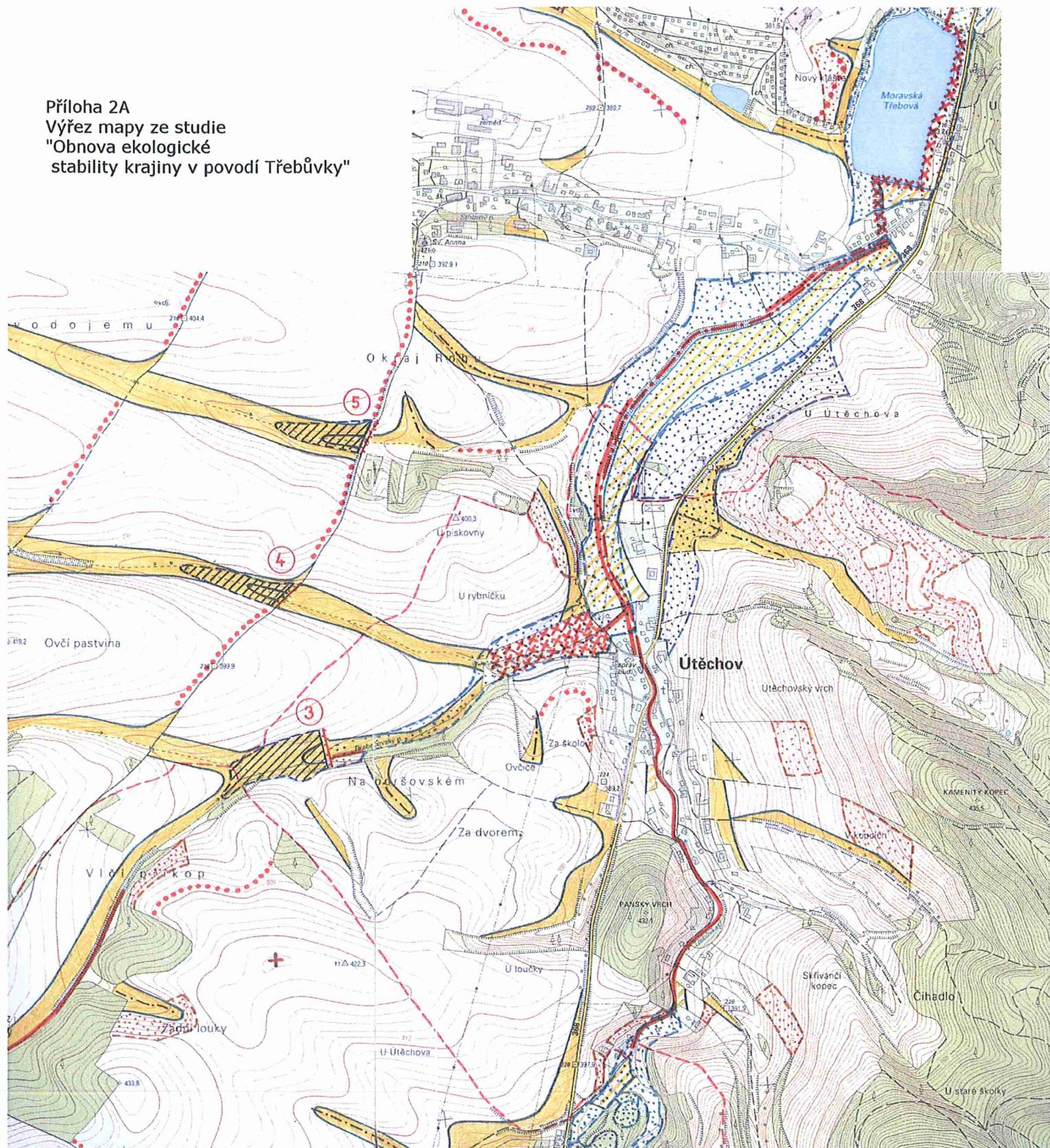
Poznámka:
U mozaik biotopů je první uvedené
společenstvo společenstvem
převažujícím.

DATOVÝ PODKLAD: MŽP
© GEODIS Brno, spol. s r. o.
© ČÚZK, 2014
Zpracovala: AOPK ČR,
Správa CHKO Železné hory
a KS Pardubice, 2014

Příloha 1C
Zájmy ochrany přírody v území dotčeném komplexními pozemkovými úpravami v k. ú. Útěchov u Moravské Třebové a částech k. ú. Boršov u Moravské Třebové - jihovýchod

Příloha 2A
Výřez mapy ze studie
"Obnova ekologické
stability krajiny v povodí Třebůvky"

NÁVRHOVÝ STAV

LEGENDA K MAPOVÝM LISTŮM 1 : 10 000

hranice zájmového území – rozvodnice Třebůvky

katastrální hranice obcí

trasa koncentrovaného odtoku

navržené luční infiltracní pásmo doplněné dřevinou vegetací (břehové porosty, doprovodné porosty a rozptýlená zeleň)

– vykreslena minimální velikost varianty louky mechanicky obhospodařované

pozemky v nivách řek, navržené k převedení na trvalé travní porosty, včetně břehových a doprovodných porostů a rozptýlené zeleně → revitalizace a ochrana údolních niv

zranitelné půdy svažité, rozsáhlejší celky na polích se sklonem >14%

- doporučené k převedení na trvalé travní porosty, variantně i les nebo louku v sadu

zranitelné půdy velmi lehké, lehké a mělké

- doporučené k převedení na trvalé travní porosty, variantně i les nebo louka v sadu (sad však mimo nivní území)

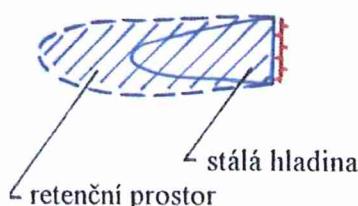

zranitelné půdy zamokřené nebo výrazně zamokřené:

- doporučené k převedení na trvalé travní porosty

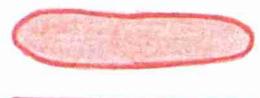

úsek toku navržený k revitalizaci

chybějící biocentra resp. jejich části

chybějící části biokoridorů

potřebné změny druhové skladby (společenstva) v částečně funkčních biocentrech

potřebné změny druhové skladby (společenstva) v částečně funkčních biokoridorech

navrhované interakční prvky

navrhovaná výsadba solitérních stromů v pohledově exponovaných místech

územní resava pro obytnou zástavbu (pouze v lokalit mající vliv na navrhovaná opatření) - podle jednání se starosty obcí